

Nadere toelichting bij het Raadsvoorstel 'RV Principebesluit voorkeurslocatie asielopvang gemeente Koggenland'

Datum: 15/10/2024

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 8 oktober jl. is het college van burgemeester en wethouders van Koggenland door uw raad verzocht om een vergelijking te maken tussen een grotere opvangvoorziening en een kleine opvangvoorziening in Koggenland. Deze analyse treft u hierbij aan, en gaat uit van een drietal scenario's. Het eerste scenario betreft het voorkeursscenario van het college, waarbij Koggenland en Hoorn gezamenlijk een opvangvoorziening voor asielzoekers (550) realiseren op locatie A7. Scenario 2 gaat uit van het voldoen aan de eigen wettelijke opgave voor de opvang van asielzoekers (149) op één locatie in Koggenland. Het derde scenario ziet op het realiseren van de eigen wettelijke opgave (149) op twee (2 x 75) of drie (3 x 50) opvanglocaties in Koggenland. Ter duiding van deze analyse geeft het college graag aan uw raad mee dat het gaat om een nadere toelichting bij het bestaande raadsvoorstel 'RV Principebesluit voorkeurslocatie asielopvang gemeente Koggenland'. Het raadsvoorstel zelf ligt voor het overige op 21 oktober a.s. dan ook inhoudelijk ongewijzigd aan uw raad voor.

Alvorens tot een uiteenzetting van de drie scenario's wordt overgegaan, hecht het college eraan om kort het bestuurlijke asielproces dat het college en uw raad de afgelopen periode hebben doorlopen om te komen tot een voorkeurslocatie, toe te lichten. Na de inwerkingtreding van de Spreidingswet in februari 2024 is in regionaal verband met elkaar gesproken over de uitvoering hiervan. Hiertoe is een regionale routekaart opgesteld, die de stappen weergeeft om te komen tot een regionaal opvangplan in West-Friesland. Dit plan dient uiterlijk 1 november 2024 door de commissaris van de Koning bij de minister van Asiel en Migratie te worden ingediend. Na het vaststellen van deze routekaart is in de raadsvergadering van 8 april 2024 eerst openbaar met uw raad gesproken over asiel. Uw raad heeft in deze vergadering ingestemd met het uitgangspunt om in ieder geval aan de eigen wettelijke asielopgave (149+) te voldoen in Koggenland. Dit uitgangspunt geldt thans nog steeds. Daarnaast heeft uw raad ingestemd met de uitvoering van een ambtelijke verkenning naar mogelijke asiellocaties in Koggenland. Dit op basis van de door uw raad vastgestelde Koggenlandse asielaanpak. De Koggenlandse asielaanpak gaat uit van drie pijlers, te weten: draagkracht en ruimtelijke omgeving, gemengde woonvormen en arbeidsgerichte en maatschappelijke inbedding. In de Koggenlandse asielaanpak wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden voor een kleinschalige of grootschaligere opvangvoorziening in Koggenland. Voor wat betreft de grootschaligere opvangvoorziening is hierbij gewezen op het verkennen van de randen van de gemeenten, en eventuele intergemeentelijke samenwerkingsmogelijkheden. Ook zijn ten behoeve van de uitvoering van een verkennend locatieonderzoek in de vastgestelde asielaanpak acht beoordelingscriteria (grootte locatie, beschikbaarheid, eigendomssituatie, ruimtelijke inpasbaarheid, ligging ten opzichte van voorzieningen en infrastructuur, draagkracht dorp/kern en flexibiliteit/schaalbaarheid en koppelkansen) opgenomen.

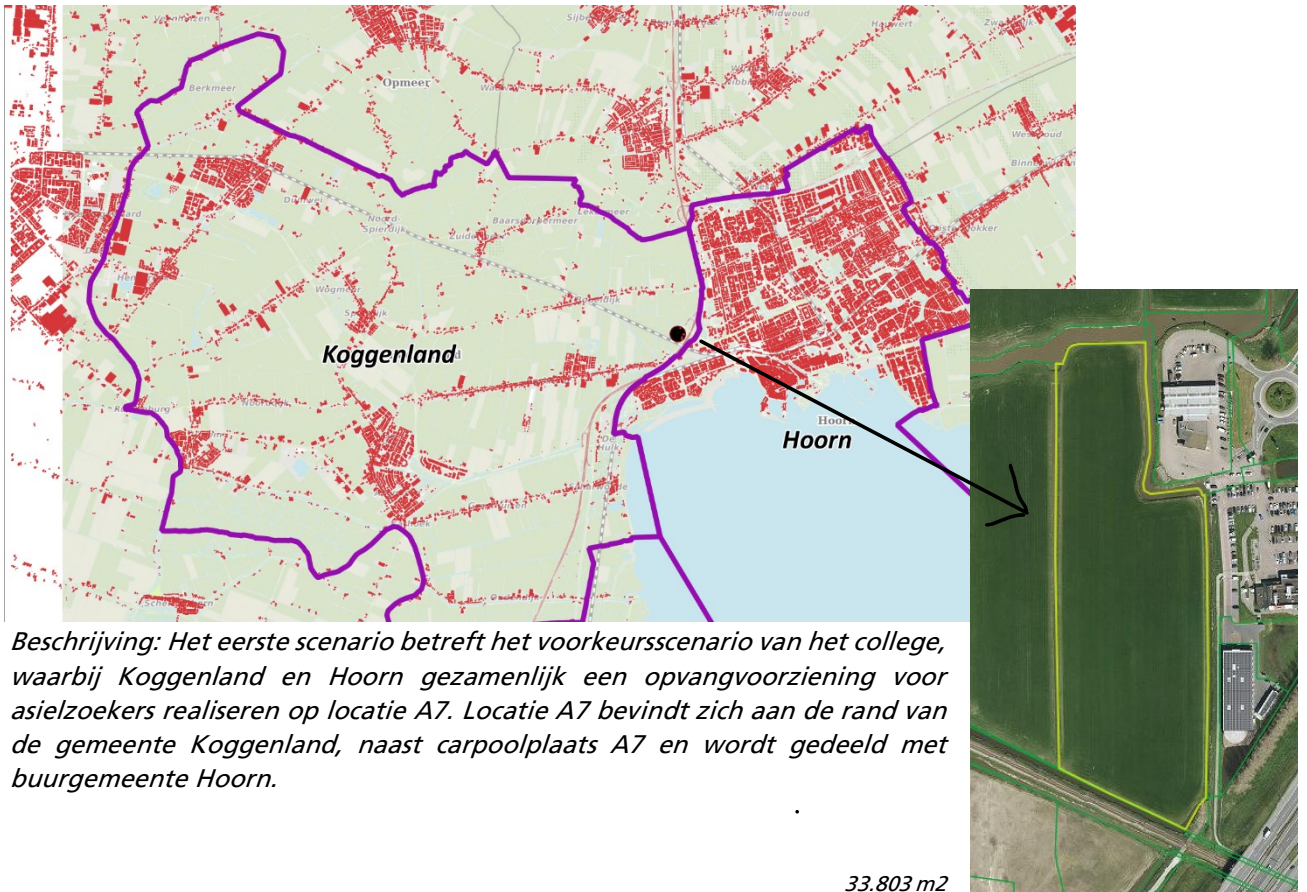
Naar aanleiding van het besluit van uw raad van 8 april 2024 heeft de ambtelijke organisatie een locatieverkenning uitgevoerd. Dit op basis van de hiervoor genoemde beoordelingscriteria. De ambtelijke verkenning heeft geresulteerd in een gros- en shortlijst van mogelijke asiellocaties in Koggenland. Deze gros- en shortlijst is op 6 mei 2024 in een besloten gesprek gedeeld met uw raad. Hierbij heeft het college voorgesteld om een viertal locaties, die op basis van de eerder door uw raad vastgestelde beoordelingscriteria het meest kansrijk worden geacht, nader te onderzoeken. Hier is door het college, in overleg met het COA en andere betrokkenen, uitvoering aan gegeven. Bij dit onderzoek is locatie A7 voornamelijk als meest geschikte locatie naar voren gekomen. Bij raadsvoorstel van 3 september 2024 is dit met uw raad gedeeld. Op 23 september 2024 en 8 oktober 2024 heeft uw raad de gelegenheid gehad om over de voorkeurslocatie met elkaar in gesprek te treden. Tijdens de laatste raadsvergadering van 8 oktober 2024 is uw raad tot de conclusie gekomen dat het raadsvoorstel nog niet rijp is voor besluitvorming. Hierbij heeft uw raad aan het college verzocht om een vergelijking te maken tussen een grotere opvangvoorziening en een kleine(re)

opvangvoorziening. Bij deze uitwerking hebben wij het COA verzocht om schriftelijke input aan te leveren ten aanzien van de drie scenario's.

Met deze nadere toelichting op het raadsvoorstel stelt het college uw raad in staat om tijdens de raadsvergadering van 21 oktober 2024 inhoudelijk en concreet met elkaar te kunnen spreken over de voorliggende scenario's, teneinde een weloverwogen besluit te nemen ter zake eventuele wensen en bedenkingen met betrekking tot de voorkeurslocatie A7.

Scenario's

Scenario 1: een grotere opvangvoorziening op voorkeurslocatie A7 (550)

Beschrijving: Het eerste scenario betreft het voorkeursscenario van het college, waarbij Koggenland en Hoorn gezamenlijk een opvangvoorziening voor asielzoekers realiseren op locatie A7. Locatie A7 bevindt zich aan de rand van de gemeente Koggenland, naast carpoolplaats A7 en wordt gedeeld met buurgemeente Hoorn.

33.803 m²

De beoordeling van locatie A7 aan de hand van de acht beoordelingscriteria ziet er in de basis als volgt uit:

Beoordelingscriteria	Locatie A7
1. Grootte locatie	Deze locatie biedt voldoende ruimte voor het realiseren van een grotere opvanglocatie van 550 asielzoekers.
2. Beschikbaarheid	De grond is naar verwachting per direct beschikbaar voor langere termijn.
3. Eigendomssituatie	Het is particulier eigendom.
4. Ruimtelijke inpasbaarheid	Het is landelijk gebied. De provincie heeft een positieve grondhouding ten aanzien van het realiseren van een tijdelijke opvangvoorziening voor asielzoekers op locatie A7.

5. Ligging ten opzichte van voorzieningen en infrastructuur	<p>Op loop-/fietsafstand bevindt zich het centrum van Hoorn. Ook maakt een (verbeterde) fiets- en busverbinding richting Hoorn als randvoorwaarde onderdeel uit van het voorliggende raadsvoorstel.</p> <p>De infrastructuur is nog niet aanwezig op de locatie. Dit is naar verwachting wel te realiseren.</p>
6. Draagkracht dorp/kern	<p>De beoogde locatie ligt op loop-/fietsafstand van Hoorn. Hoewel de beoogde opvanglocatie op grondgebied van de gemeente Koggenland ligt, is de verwachting dat de toekomstige bewoners van de asiellootatie voornamelijk georiënteerd zullen zijn op winkels en andere voorzieningen in Hoorn. In Koggenland zijn naar verhouding minder voorzieningen voor handen. Ook liggen deze voorzieningen op een veel grotere afstand van de voorkeurslocatie.</p>
7. Flexibiliteit/schaalbaarheid	<p>De locatie biedt voldoende ruimte. Ook kan een tussen-/doorstroomvoorziening voor statushouders op de locatie worden gerealiseerd.</p>
8. Koppelkansen	<p>Eventuele ontwikkelingsmogelijkheden in de toekomst.</p> <p>Daarnaast biedt de locatie de mogelijkheid om eventuele kosten en middelen op efficiënte wijze te delen met buurgemeente Hoorn.</p>

Reactie van samenwerkingspartners ten aanzien van locatie A7:

Partij	Locatie A7
Eigenaar grond	<p>De eigenaar van de grond heeft een positieve grondhouding ten aanzien van het realiseren van een opvangvoorziening voor asielzoekers op locatie A7.</p>
College Hoorn	<p>Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hoorn staat positief tegenover het realiseren van een opvangvoorziening voor asielzoekers op locatie A7.</p> <p>Bij brief van 7 oktober jl. heeft burgemeester Jan Nieuwenburg een beeld geschetst van de bijdrage die Hoorn kan leveren bij de realisatie van een opvangvoorziening op locatie A7 (Bijlage 1). Niet alleen is Hoorn bereid haar kennis en ervaring ter zake de inzet in de voorbereidende fase (projectleiding, communicatie, planologische procedure en voorbereidingen op het gebied van zorg, welzijn, onderwijs, integratie en participatie) aan te bieden, ook kan Hoorn in de opvolgende fase een bijdrage leveren op het gebied van veiligheid en monitoring, zorg en begeleiding, onderwijs en dagbesteding/activiteiten. " <i>Zoals besproken zien wij de beoogde asiellootatie in Koggenland nadrukkelijk als een gezamenlijke opgave, die verder strekt dan alleen een voorkeurslocatie. Hierin zal Hoorn ook haar verantwoordelijkheid pakken</i>", aldus burgemeester Nieuwenburg.</p>

	<p>Ook bevestigde burgemeester Nieuwenburg eerder, bij e-mail van 8 oktober jl., dat de zogeheten 'Hoornse annexatie' niet aan de orde is (Bijlage 2).</p> <p>Ook de meerderheid van de raad van Hoorn heeft zich in zijn commissievergadering van 10 oktober jl. positief uitgelaten over locatie A7.</p>
COA	<p>Het COA ziet locatie A7 als kansrijke ontwikkeling voor het realiseren van een opvangvoorziening voor asielzoekers. Bij brief van 14 oktober jl. heeft het COA een nadere uiteenzetting gegeven van de kansen en aandachtspunten behorende bij de drie scenario's (Bijlage 3). Ten aanzien van scenario 1/locatie A7 schrijft het COA dat dit scenario is voor het COA het aantrekkelijkst vanwege de omvang ervan. Het COA kan de gemeente op deze grotere locatie - binnen de geldende budgettaire kaders - volledig ontzien (buiten het onderwijs). Er is voldoende ruimte om de leefbaarheid en veiligheid te garanderen. <i>"Dit zit enerzijds in de bemensing en organisatie van recreatie, security en ondersteunde hulp. Anderzijds zit dit in het kunnen realiseren van recreatie en andere functies die zorgen voor een dagbesteding en ruimte bieden aan workshops en cursussen voor een goede inburgering. Betreft het onderwijs zou het COA eventueel een onderwijsruimte kunnen bouwen, zodat de kinderen hierin les kunnen krijgen"</i>, aldus het COA.</p>
Provincie	<p>De provincie heeft een positieve grondhouding ten aanzien van het realiseren van een tijdelijke opvangvoorziening voor asielzoekers op locatie A7.</p> <p>Bij e-mail van 10 oktober jl. heeft de provincie bevestigd dat voor locatie A7 geen beschermingsregime ten aanzien van weidevogels geldt (Bijlage 4).</p>

Wat biedt locatie A7 als grotere opvangvoorziening op het gebied van voorzieningen? Navraag bij het COA heeft het navolgende opgeleverd:

Voorziening	Locatie A7
Begeleiding	Er is permanente begeleiding van het COA op de locatie aanwezig.
Activiteiten	Uitgebreide/grootschalige voorzieningen en een breed scala aan activiteiten, met focus op integratie en speciale aandacht voor kwetsbare groepen zoals alleenstaande minderjarige vreemdelingen.
AMV'ers	Het COA voorziet op locatie 24 uur per dag in toezicht en begeleiding van deze specifieke doelgroep (circa 50 AMV'ers).
Veiligheid	Er is 24 uur per dag toezicht en beveiliging op de locatie aanwezig.

Scenario 2: een kleinere opvangvoorziening voor 149 asielzoekers op één opvanglocatie binnen Koggenland

Beschrijving: scenario 2 gaat uit van het voldoen aan de eigen wettelijke opgave voor de opvang van 149 asielzoekers op één locatie in Koggenland.

Wat biedt een kleine opvanglocatie op het gebied van voorzieningen? Navraag bij het COA heeft het navolgende opgeleverd:

Voorziening	Kleine opvangvoorziening
Begeleiding	Voor een reguliere kleinschalige voorziening (tot circa 150 asielzoekers) biedt het COA twee basisvarianten: een dependance van een asielzoekerscentrum (azc) in de buurt of een zelfstandige locatie. Op dergelijke locaties wonen asielzoekers zelfstandiger dan op een azc (moederlocatie), omdat ze voor bijvoorbeeld een doktersbezoek, taallessen of recreatie of naar de hoofdlocatie of gemeentevoorzieningen gaan. Dit geldt ook voor de noodzakelijke afspraken met de IND.
Activiteiten	Er worden kleinschaligere activiteiten georganiseerd. De bewoners maken meer gebruik van voorzieningen buiten de locatie. Er is geen onderwijsvoorziening op locatie. Schoolgaande kinderen moeten worden vervoerd naar scholen in de gemeente.
AMV'ers	Het is voor het COA in principe niet haalbaar om een groep van minder dan 50 AMV'ers op te vangen op een locatie. De wettelijke opgave van Koggenland bestaat uit 13 AMV'ers. Dit betekent concreet dat Koggenland voor de opvang van deze doelgroep nog een voorziening (met andere gemeenten) zal moeten treffen.
Veiligheid	Bij een asiellocatie vanaf circa 150 asielzoekers is 24 uur per dag toezicht en beveiliging op de locatie aanwezig.

Scenario 3: een kleinere opvangvoorziening voor 149 asielzoekers op twee of drie opvanglocaties binnen Koggenland

Beschrijving: scenario 3 gaat uit van het voldoen aan de eigen wettelijke opgave voor de opvang van 149 asielzoekers op twee of drie verschillende locaties in Koggenland.

Gezien de beperkte omvang van de verschillende locaties - met beperkte haalbaarheid op het gebied van voorzieningen/activiteiten, begeleiding en beveiliging kennen - vraagt dit scenario van het COA, de gemeente en andere partners een aanzienlijke investering. Het COA schat op voorhand in dat scenario 3 mede om die reden niet haalbaar is. Het college sluit zich hierbij aan.

Voor de volledigheid vindt uw raad hieronder nog eenmaal een totaal overzicht van de mogelijke voorzieningen in geval van een grotere (scenario 1) of kleinere opvangvoorziening (scenario 2):

Samenvattend

Hieronder volgt een schematisch overzicht van scenario's 1 en 2.

Voorziening	<u>Scenario 1</u> Grotere opvangvoorziening (circa 550 asielzoekers)	<u>Scenario 2</u> Kleine opvangvoorziening (circa 150 asielzoekers)
Begeleiding	Er is permanente begeleiding van het COA op de locatie aanwezig.	Voor een reguliere kleinschaligere voorziening (tot circa 150 asielzoekers) biedt het COA twee basisvarianten: een dependance van

		<p>een asielzoekerscentrum (azc) in de buurt of een zelfstandige locatie. Op dergelijke locaties wonen asielzoekers zelfstandiger dan op een azc (moederlocatie), omdat ze voor bijvoorbeeld een doktersbezoek, taallessen of recreatie of naar de hoofdlocatie of gemeentevoorzieningen gaan.</p>
Activiteiten	<p>Uitgebreide/grootschalige voorzieningen en een breed scala aan activiteiten, met focus op integratie en speciale aandacht voor kwetsbare groepen zoals alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Voorbeelden om de verbinding met de gemeenschap aan te gaan en die een nuttige dagbesteding voor asielzoekers zijn, zijn het organiseren van activiteiten op de asiellocatie, asielzoekers stimuleren om vrijwilligerswerk te doen of gezamenlijk met ondernemers te kijken naar de mogelijkheden van betaald werk, stages of werk-leertrajecten voor asielzoekers. Dit zorgt ervoor dat asielzoekers een zinvolle dagbesteding krijgen. Ook kan deze dagbesteding verveling en mogelijk ook overlast tegengaan.</p>	<p>Er worden kleinschaligere activiteiten georganiseerd. De bewoners maken meer gebruik van voorzieningen buiten de locatie.</p>
AMV'ers	<p>Het COA voorziet op locatie 24 uur per dag in toezicht en begeleiding van deze specifieke doelgroep (50 AMV'ers).</p>	<p>Het is voor het COA thans niet haalbaar om een groep van minder dan 50 AMV'ers op te vangen op een locatie. De wettelijke opgave van Koggenland bestaat uit 13 AMV'ers. Dit betekent concreet dat Koggenland voor de opvang van deze doelgroep nog een separate voorziening met andere gemeenten zal moeten treffen.</p>
Veiligheid	<p>Er is 24 uur per dag toezicht en beveiliging op de locatie aanwezig.</p>	<p>Bij een locatie vanaf circa 150 asielzoekers is 24 uur per dag toezicht en beveiliging op de locatie aanwezig.</p>

Bijlagen

Bijlage 1: brief van 7 oktober 2024 van burgemeester Jan Nieuwenburg

Bijlage 2: e-mail van 8 oktober 2024 van burgemeester Jan Nieuwenburg

Bijlage 3: brief van 15 oktober 2024 van het COA

Bijlage 4: e-mail van 10 oktober 2024 van de provincie Noord-Holland